

# *REKOMENDACIJOS*

## *GARSO **L** TARIMO ĮTVIRTINIMUI*

Literatūra:

Andrijanova A., Vilkienė S. Garsų tarimas. Kaunas „Šviesa“, 1990

Garšvienė A., Dapšienė L., Gudavičienė J., Kostkienė Z., Morkuvienė G. Neišplėtotos kalbos ugdymas. Kaunas „Šviesa“, 2001

Kėdainiai  
2014

Parengė : logopedė Ingrida Jonynienė



### *ARTIKULIACINIO APARATO MANKŠTA*

Mankštos pratimai atliekami iš pradžių mėgdžiojant suaugusįjį, po to – savarankiškai:

- Lavinti lūpas, atkišant jas į priekį, įtempiant į šalis, po to – greitai kaitaliojant jų padėtį: į priekį, į šalis
- Lavinti liežuvį:
  - iškišti smailų, ilgą liežuvį ir pajudinti aukštyn, žemyn, į šalis
  - smailu liežuviu pakaitomis stipriai remtis į viršutinius ir apatinius dantis
  - smailu liežuviu aplaižyti lūpas: viršutinę, po to apatinę ir atvirkščiai
  - iškišti platų liežuvį
  - pakaitomis iškišti tai platų, tai smailų liežuvį
  - liežuvį padaryti „kaušeliu“ (samteliu)
  - tariant garsą ir laikant liežuvį „kaušeliu“, juo greitai braukyti per kietąjį gomurį
  - pakaitomis kaišioti smailų ir platų liežuvį „kaušeliu“
  - jėga stumti liežuvį pro sukąstus dantis
  - dantimis prikandus liežuvio galiuką tarti y, ū

### **GARSO L TARIMAS**

Prisiminkite, kad tik tvirtai išmokus tarti garsą L viename etape, galima pereiti prie kito etapo. Šias užduotis atlikite kiekvieną dieną (pagal galimybes), kol pastebėsite, jog garsą L vaikas be ypatingų pastangų taisyklingai taria savarankiškoje kalboje, t.y. bendraudamas su tėvais, draugais, artimaisiais.

### **L tarimas uždaruose skiemenyse**

a – l		o – l		u – l		ū – l
e – l		ė – l		i – l		y – l
al	el	al	el	el – èl	èl – el	
ol	èl	el	ol	il – yl	yl – il	
ul	il	ul	èl	ul – ūl	ūl – ul	
ūl	yl	yl	ūl	al – ol	ol – al	

al, ol, ul, ūl, el, èl, il, yl

ul‘	lè	le	lio	liau	lie – lè
el‘	li	ly	liu	liuo	lei – lie
il‘	ly	lè	liū	lie	lè – lei

### **L‘ tarimas žodžiuose**

Alkis, balsė, baltina, dalgis, skalbia, staltiesė, šaltis, valgis, baltiniai.  
 Bulvė, dulkė, gulbė, tulpė, bulvienė, bulviakasis, čiulbesys.  
 Elnė, delsia, kelnės, pelkė, šelmis, elgesys, apelsinas, delfinas, gelmė.  
 Ilgisi, iltis, dilgėlė, silkė, skiltis, vilkė, žvilgsnis, kilmė, švilpynė.  
 Lempa, ledas, lepšė, lesina, ledynas, legenda, lelija, lentyna, baletas.  
 Lėkštė, lėtas, alėja, dailė, gėlė, pelėda, skylė, lėktuvas, eglė, salė, zylė.  
 Liftas, linas, linksmas, lignonis, likimas, limonadas, bičiulis, kėlinys.  
 Lydi, lynas, avilys, bailys, dalyba, dyglis, eglėlynas, gyvulys, mėlynė.  
 Vėliava, balionas, Dalius, liūtas, leidžia, liaudis, žaliuoja, liemenė.

### **L‘ tarimas sakiniuose, eiliuotame tekste**

Išmokti putpelės pamėgdžiojimą ...

	Pliks paliks	
Tai nutiks, jei užmigs		Vilkas gyvo nepaliks
Pliks paliks!		Štai jis slenka -
Pliks paliks!		Pliks paliks!
Nė plunksnelės nebeliks,		
Nė dainelės „Pliks paliks“.		

### **L tarimas žodžiuose**

Alkanas, baltas, kalnas, pagalba, balsas, albumas, alkūnė, balkonas, galva.  
 Kol, tol, kolba, tolsta, koldūnai, moldavai.  
 Ulba, guldo, kulnas, pulkas, smulkus, stulpas, kulka, kultuvė, vulkanas.  
 Delnas, gelda, kelmas, gelsvas, melsvas, telpa, velka, geltonas, kelmūtis.  
 Kodėl, todėl, vėl, mėlsta, šėlsta.  
 Ilgas, filmas, kilpa, miltai, silpnas, smilga, tiltas, vilkas, vilna, kilnus, piltuvas.

## L tarimas žodžiuose

### L tarimas atviruose skiemenyse

Lll... l – a, l – o, l – u, l – ū

la	lo	lu	lū	ala	la – lo	lai
lo	lū	la	lu	olo	lo – la	lau
lu	la	lū	lo	ulu	lu – lū	lui
lū	lu	lo	la	ūlu	lū – lu	luo

la la la – sausa bala                      lu lul lu – vinį kalu  
ala ala – mama kavą mala              ūlū ūlū – nesupainiok siūlą  
la, lo, lu, lū, lai, lau, lui, luo

### L tarimas žodžiuose

Labas, lapas, kaladė, sala, skola, uola, lapuotis, lašiniai, žemėlapis.  
Lobis, lokys, lova, loja, gyslotis, kilo, kolona, salota, valo.  
Lubinas, lubos, lukštas, lupena, tyluma, šiluma, toluma.  
Lūkestis, lūšis, lūpa, galūnė, malūnas, lūšna, lūžinėja.  
Laimė, laikas, laida, laimikis, laivynas, vabalai, laužas, siūlai.

### L tarimas tekstuose

*Sakiniai (tekstas) skaitomi arba kartojami paskui suaugusįjį*

*Užduotys:*

1. Sudėlioti sakinius iš eilės.  
Muilas kvepia. Laimutis muilu muiluoja veidą, kaklą, ausis. Mama davė Laimučiuui muilo.
2. Perskaityti tekstą ir atsakyti į klausimus.  
Laimutė turi tris tetas. Teta Liucija – siuvėja, teta Salomėja – audėja, o teta Aldona – mezgėja. Tetos atvežė Laimutei dovanų.  
Kas padovanojo laimutei juostą, kas – šiltą paltą, o kas – vilnones kojines.

### L tarimas junginiuose su priebalsiais

pla, plo, plu, plū, plau, pluo, bla, blo, blu, bluo, kla, klo, klu, klū, klai, klau,  
kluo, gla, glo, glu, glū, glai, glau, gluo, sla, slo, slu, slū, slau, sluo, šla, šlo, šlu,  
šlū, šlai, šluo, žlu, žlai

Planeta, planai, ploja, plotas, plukė, plunksna, plūdė, plaukas, pluoštas.  
Blakstiena, blogas, blokada, blunka, keblus, bluostas.  
Gamykla, kloja, klubas, miklus, klūpo, klaida, ginkluoja, klauso.  
Migla, glosto, glūdi, glaisto, glaudžia, gluosnis.  
Slankioja, slaptas, sloguoja, slunkius, slūgsta, slaugo, sluoksnis.  
Šlama, šlapias, šlovė, šlubuoja, šlaitas, šluoja, žlugdo.